

SZÁNTÓ ÉS TÁRSA

Néhány érdekes megállapítás az adatpolitikáról

(Forrás: A nemzeti adatpolitikáról szóló fehér könyv)

"2012-ben az amerikai CNBC televízió interjút készített a Szilícium-völgy egyik leghíresebb befektetőjével. A riport vége felé a szerkesztő megkérdezte, hogy mi a jövő igazán nagy, új befektetési területe. A válasz a következő volt: az adat az új olaj.

Valóban: a gazdaság új hajtóanyaga az adat. Az Európai Bizottságnak az adatközpontú gazdasággal foglalkozó stratégiáját megalapozó dokumentumai szerint percenként 1,7 millió gigabájt adat keletkezik. Az adatipar évente 40 százalékkal nő, ami hétszer gyorsabb, mint a teljes infokommunikációs ipar éves növekedése. Ezzel Európa GDP-je 1,8 százalékkal lehet nagyobb 2020-ra a mostaninál. Adatalapú döntésekkel a cégek 5-6 százalékkal növelhetik termelékenységüket. 2020-ra várhatóan 250 000 lesz az adatokhoz kapcsolódó munkahelyek száma Európában.

..... Az adat korlátlanul előállítható erőforrás, de önmagában értéktelen, amely miatt folyamatos elemzésére és feldolgozására is szükség van. Mivel pedig az adatrobbanással nemcsak az adatvagyon, de az adatszemet volumene is robbanásszerűen megnövekedett, az adatok elemzése és az információértékek kinyerése nem is olyan egyszerű folyamatként írható fel. Ezért az adatok elemzése, értékelése és abból nagy megbízhatóságú prognózisok készítése külön szakma lett, művelői az egyre jobban keresett adatbányászok, adattudósok .....

- Az USA meteorológiai szolgálata saját nyíltadat-politikájának bevezetésével éves szinten egy 1,35 milliárd eurót érő időjárásipart támogat világszerte.

- Az Európai Unióban becslések szerint a közadatok újrahasznosításból származó haszon 2008-ban 28 milliárd euró lehetett, és ez a szám évről évre feltételezhetően 7%-kal nő.

- Dániában a központi címadatbázis megnyitása 2010 óta – 2 millió eurós ráfordítást követően – 62 milliárd euró hasznot hozott a felhasználóknak.....

..... öt szakterület határozható meg, ahol elsődleges fontosságú a közadatok korlátozásoktól mentes megszűntése:

- **Térinformatikai alapadatok:** irányítószámok; kataszter, topográfia, tengeri régiók, közigazgatási határok stb.;

- **Földmegfigyelés és környezet:** távérzékelt és in-situ adatok (időjárás-, föld-, vízminőség-és levegőmegfigyelés; energiahasználat, kibocsátási szintek stb.);

- **Közlekedési adatok:** közösségi közlekedési menetrendek, útépitések, közlekedési információk stb.;

- **Statisztikák:** országos, regionális és helyi statisztikai adatok a legfőbb demográfiai és gazdasági indikátorokkal (életkor, egészség, munkanélküliség, iskolázottság, GDP stb.);

- **Vállalati adatok:** különféle vállalati és üzleti nyilvántartások

.....Magyarország a nemzetközi felmérésekben meglehetősen rosszul áll az adathasznosítás terén: az európai mezőny alsó harmadához tartozunk, egy 96 országra kiterjedő felmérés pedig a 36. helyre rangsorolta országunkat. Az alábbi felsorolásban röviden összefoglaljuk – részben a fenti helyzetkép alapján – a jelenleg azonosítható legfőbb problémákat.

SZÁNTÓ ÉS TÁRSA

- **Ismereti problémák:** az intézményi vezetőkben nem tudatosul az adatokkal való foglalkozás fontossága. A közigazgatási szakembereknek az adatokra, azok hasznosítási lehetőségeire, módjaira vonatkozó ismeretei nagyon hiányosak, nem tudják megkülönböztetni a különböző adatszolgáltatási rezsimeket.
- **Feladatmegosztási problémák:** nem egyértelműek az elsődleges adatgazdai, adatkezelői, adatfeldolgozói, adatszolgáltatói, adatfelhasználói szerepek, nincsenek az adathasznosítással kapcsolatos módszertani kérdésekkel, képzéssel, kutatással vagy adatelemzéssel dedikáltan foglalkozó szervezetek.
- **Szervezési, koordinációs problémák:** magának a nemzeti adatpolitikának, de egyes részterületeinek sincs kijelölt felelőse, nincs intézkedési terve határidőkkel, felelősökkel.
- **Adatminőségi problémák:** számos nyilvántartás adatminősége nem éri el a kívánt szintet, sokszor arról sincs információ, hogy mennyire pontosak a nyilvántartások, számos esetben az adatszolgáltatás minősége nem kielégítő (nem online, nem nyílt, ill. szabványos formátumú stb.).
- **Az adatvagyon hasznosításának problémái:** nem ismerjük az adatvagyonunkat (nincs adatvagyon-kataszterünk), nem ismerjük az adataink használhatóságát (hogy milyen adatok hasznosítására lenne igény). Különösen kevés ismeret van a nagy adathalmazokban rejlő lehetőségekre vonatkozóan.
- **Szabályozási, eljárásrendi problémák:** a szabályozás széttörédezett, nem terjed ki minden szereplőre és aktusra, hiányoznak végrehajtási rendeletek, szankciók, számos fogalmi bizonytalanság, inkonzisztencia található a jogszabályokban, különösen hiányzik az szervezeteken belüli szabályozás.
- **Az adatok árazásával kapcsolatos problémák:** az adatokban rejlő lehetőségek kihasználását akadályozza a közvetlen bevételstervezés kényszere, ugyanazon adatok előállításának költségét több helyen is tervezik, ugyanazt az adatot több helyen is előállítják, és így különböző minőségű, inkonzisztens, nem interoperábilis adatbázisok keletkeznek.
- **Az adatipar kialakulásával kapcsolatos problémák:** a közadatok újrahasznosítási célú elérhetőségének hiányában nincs is érdeklődés a vállalkozók részéről, hogy közadatokon alapuló értéknövelt szolgáltatásokat nyújtsanak, ami viszont a közszférát sem ösztönzi adataik elérhetővé tételére (tyúk-tojás probléma). Ezért általános bűnultság jellemzi a magyar adatipart."